

Gyilkosok klubja

David Fincher legújabb alkotását, *A gyilkos (The Killer)* című filmet, amely az idei Velencei Filmfesztiválon debütált, a szakma elégedetten, de nem kitörő lelkesedéssel fogadta, aminek igencsak egyszerű az oka: ebben az alapanyagban csak annyi van, amennyit a vásznon/képernyőn látunk. Finchertől pedig mindenki és mindig többet akar.

Az amerikai filmes nehéz helyzetbe hozta magát. A három évtizede rendezőként alkotó, korábban reklámokkal és klipekkel sokkoló direktor rögtön pályája első éveiben letett két olyan klasszikust az asztalra, amelyekről kollegáinak többsége álmodni sem mert.

Az *Alien* franchise harmadik részének produkciós rémálmát követően előbb a *Hetedik (Se7en)*, majd néhány

évvel később a *Harcosok klubja (Fight Club)* is ott mutatkozott Fincher neve mellett, és bár későbbi filmjeire is büszke lehet, két kultikus rendezésével saját magának is elképesztően magasra helyezte azt a bizonyos léceket.

A gyilkos egy francia képregényből adaptálta a rendezővel a *Hetediken* is együtt dolgozó **Andrew Kevin Walker**, és amikor a néző már régen megcsömörlött a képregényfilmekről, egészen biztosan nem **Matz** és **Luc Jacamon** azonos című művének izgalmas megfilmesítésére gondol.

A gyilkos című film története zavarbaejtően egyszerű: aki látott már legalább egy, David Fincher által rendezett filmet, az legelőször egyértelműen megdöbben a rendezőre jellemző stílusjegyek hiányától, az új film mentes a nagy csavaroktól, ezzel ellentétben egyszerű, sallangmentes és lineáris a történetmesélése.

Rögtön beleszöppenünk a történetekbe, a film elején semmi használati utasítást nem kapunk. Névtelen hősünket ismerhetjük meg munkája végzése közben a film vitathatatlanul legjobban sikerült első, nagyjából tizenöt percében, mindezt a gyilkos monologizálásának segítségével. Megismerhetjük a tökéletes gyilkos mibenlétét, illetve azt, hogy a **Michael Fassbender** által megformált címszereplőnk milyen fontos életfilozófiákra fűzte fel életét, életvitelét, munkáját.

Mindezek mantrázása („Készülj fel, ne improvizálj. Ne mutass empátiát, az empátia gyengeség. Csak azt a csatát

vívd meg, amiért megfizetnek. Tartsd magad a tervhez.”) nemcsak addig tart, amíg elköveti pályafutása első hibáját, és elvétí célpontját, hanem akkor is folytatja, mikor a megbízói után ered, hogy bosszút álljon. Ugyanis akik felbérelték, megtorolják hőszünk hibáját, de mivel őt nem tudják eltenni láb alól, barátónőjén állnak bosszút. Gyilkosunk reakciója minderre egy olyan lavinát indít el, melynek következtében minden szabályát egymás után fel kell rúgnia.

A monologizálás visszatérő motívum Finchernél. Talán a legjobban a *Harcosok klubja* szintén névtelen főhősével lehet *A gyilkos* karakterét párhuzamba vonni. A párhuzam nem csak ebben áll, ugyanis mindkét filmben reflektál a hős a jelenkor társadalmi problémáira, fogyasztási szokásaira.

Létezik több, *Fincher*en kívüli párhuzam is a mozgókép világából, mely-

lyel párhuzamba lehet állítani *A gyilkos* hősét: ilyen Jean-Pierre Melville *A szamurája* 1967-ből, s benne az *Alain Delon* által megformált szótlan bérgyilkos, illetve Jim Jarmusch 1999-es *Szellemkutyájának* hőse, aki szamurájoktól kölcsönzött életvitelével neveli galambjait és áll ki megmentője mellett akár élete árán is.

A sorozatgyilkos, bérgyilkos vagy egyszerű gyilkos kultusza mindig is érdekelte az embereket, a nézőt, olvasót, mert egy olyan ember fejébe láthat bele, vagy nyerhet betekintést az életébe, aki embertelen dolgokat csinál, s próbálja mindezt megérteni. David Fincher pedig visszatért ahhoz a műfajhoz (előző rendezése, a *Mank* egybehangzó vélemények szerint egy kisiklás volt az addigi pályáján), amihez ért és jól áll neki.

Lencar Péter